

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025 byl zpracován s finanční podporou poskytnutou ze Státního fondu životního prostředí České republiky

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025

III. SMĚRNÁ ČÁST

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025 byl zpracován s finanční podporou poskytnutou ze Státního fondu životního prostředí České republiky

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025

Objednatel Zlínský kraj

Zhotovitel ENVIROS, s.r.o.

Spolupráce ECO – Management, s.r.o.

Řešitelský tým

Ing. Pavel Růžička, ENVIROS, s.r.o.

Ing. Jan Pavlík, ENVIROS, s.r.o.

Ing. Jiří Klicpera, ENVIROS, s.r.o.

Mgr. et Mgr. Jiří Kalina, ECO – Management, s.r.o.

Ing. František Piliar, ECO – Management, s.r.o.

Praha, 20. 1. 2016

OBSAH

4	SMĚRNÁ ČÁST.....	4
4.1	NÁSTROJE NA PROSAZOVÁNÍ A KONTROLU PLNĚNÍ POH ZK	4
4.1.1	Normativní nástroje.....	4
4.1.2	Ekonomické nástroje.....	5
4.1.3	Administrativní nástroje.....	8
4.1.4	Informační nástroje	9
4.1.5	Dobrovolné nástroje.....	10
4.2	KRITÉRIA HODNOCENÍ ZMĚN PODMÍNEK, NA JEJICHŽ ZÁKLADĚ BYL POH ZK ZPRACOVÁN	11
4.3	KRITÉRIA PRO TYPY, UMÍSTĚNÍ A KAPACITY ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY PODPOROVANÁ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ.....	12
4.4	OPATŘENÍ A ZÁMĚRY NA POTŘEBNÁ ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A SYSTÉMY SBĚRU A SVOZU ODPADŮ.....	13
4.4.1	Komunální odpad (vč. živnostenského).....	13
4.4.2	Biologicky rozložitelné odpady a biologicky rozložitelný komunální odpad	16
4.4.3	Stavební a demoliční odpady.....	18
4.4.4	Nebezpečné odpady	19
4.4.5	Výrobky s ukončenou životností s režimem zpětného odběru	20
4.4.6	Kaly z čistíren komunálních odpadních vod	21
4.4.7	Odpadní oleje	22
4.4.8	Odpady ze zdravotnické a veterinární péče	23
4.4.9	Specifické skupiny nebezpečných odpadů.....	24
4.4.10	Vedlejší produkty živočišného původu a biologicky rozložitelné odpady z kuchyní a stravoven.....	25
4.4.11	Odpady železných a neželezných kovů	27

SEZNAM ZKRATEK

BRO	biologicky rozložitelný odpad
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CP	čistší produkce
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
EVO	energetické využití odpadů
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
KO	komunální odpad
KÚ	Krajský úřad
LCO	logistické centrum odpadů
MBÚ	mechanicko-biologická úprava
MVO	materiálové využití odpadů
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
NSZM	Národní síť Zdravých měst
OEEZ	odpadní elektrická a elektronická zařízení
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
POH ČR	Plán odpadového hospodářství České republiky
POH ZK	Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje
PVO	předcházení vzniku odpadu
SDO	stavební a demoliční odpady
SKO	směsný komunální odpad
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
ÚKZUZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USV	udržitelná spotřeba a výroba
ZEVO	zařízení na energetické využívání odpadů
ZK	Zlínský kraj

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1: KOMUNÁLNÍ ODPADY	13
TABULKA 2: BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉ ODPADY A BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ KOMUNÁLNÍ ODPAD	16
TABULKA 3: STAVEBNÍ A DEMOLIČNÍ ODPADY	18
TABULKA 4: NEBEZPEČNÉ ODPADY	19
TABULKA 5: VÝROBKY S UKONČENOU ŽIVOTNOSTÍ S REŽIMEM ZPĚTNÉHO ODBĚRU	20
TABULKA 6: KALY Z ČISTÍREN KOMUNÁLNÍCH ODPADNÍCH VOD	21
TABULKA 7: ODPADNÍ OLEJE	22
TABULKA 8: ODPADY ZE ZDRAVOTNICKÉ A VETERINÁRNÍ PÉČE	23
TABULKA 9: SPECIFICKÉ SKUPINY NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ	24
TABULKA 10: VEDLEJŠÍ PRODUKTY ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU A BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉ ODPADY Z KUCHYNÍ A STRAVOVEN	25
TABULKA 11: ODPADY ŽELEZNÝCH A NEŽELEZNÝCH KOVŮ	27

4 SMĚRNÁ ČÁST

Směrná část Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025 obsahuje:

- a) výčet nástrojů pro splnění stanovených cílů POH ZK,
- b) kritéria hodnocení změn podmínek, na jejichž základě byl POH ZK zpracován,
- c) kritéria pro typy, umístění a kapacity zařízení pro nakládání s odpady podporovaná z veřejných zdrojů,
- d) záměry na potřebná zařízení pro nakládání s odpady, pokud je to s ohledem na plnění stanovených cílů nezbytné.

4.1 NÁSTROJE NA PROSAZOVÁNÍ A KONTROLU PLNĚNÍ POH ZK

Cíle, zásady a opatření vytyčené v POH ZK jsou navrženy tak, aby podporovaly hierarchii nakládání s odpady definovanou zákonem o odpadech a stanovily dlouhodobou strategii rozvoje odpadového hospodářství ve Zlínském kraji. k tomuto účelu budou aplikovány jednotlivé nástroje. Při tvorbě nástrojů se vychází z POH ČR, kde je uveden podrobný přehled v současnosti používaných – a do budoucna i nadále zamýšlených – nástrojů uplatňovaných pro usměrňování odpadového hospodářství ČR. Většina těchto nástrojů bude používána i k řízení odpadového hospodářství Zlínského kraje. Podmínkou pro realizaci některých nástrojů je jejich definice a ukotvení v nových právních předpisech, které budou upravovat oblast nakládání s odpady v ČR. Jedná se především o nový zákon o odpadech, nový zákon o výrobcích s ukončenou životností a novelu zákona o obalech.

Pro řízení odpadového hospodářství Zlínského kraje jsou navrženy následující typy nástrojů politiky životního prostředí:

- a) Normativní nástroje
- b) Ekonomické nástroje
- c) Administrativní nástroje
- d) Informační nástroje
- e) Dobrovolné nástroje

4.1.1 Normativní nástroje

Normativní nástroje k realizaci cílů POH ZK a odpadového hospodářství Zlínského kraje tvoří:

- a) **Právní řád ČR, zejména soubor právních předpisů upravující oblast životního prostředí a odpadového hospodářství a příslušné technické normy (viz Příloha č. 3 POH ČR)**

Za účelem zpřehlednění, nastavení a úpravy povinností, dále vzhledem k novým cílům a požadavkům stanoveným směrnicemi EU pro oblast odpadového hospodářství, vyvstává potřeba přijmout nový zákon o odpadech, nový zákon o výrobcích s ukončenou životností a novelu zákona o obalech, včetně prováděcích předpisů k nim. Změny zákonných norem se nutně musí promítnout i do aktualizací POH ZK, pokud to bude zapotřebí.

b) Směrnice EU pro oblast nakládání s odpady transponované do právních předpisů ČR v souladu s nabytím jejich účinnosti a přímo aplikovatelná Nařízení EU (viz Příloha č. 3 POH ČR)

V právních předpisech ČR a strategických dokumentech v oblasti odpadového hospodářství se vychází z požadavků a principů vyplývajících z relevantních evropských předpisů. Směrnice EU jsou průběžně implementovány do českého právního řádu.

c) Strategické dokumenty MŽP a ostatních ministerstev ČR

Dokumenty s vazbou na odpadové hospodářství například oblast surovinové politiky, energetické politiky, rozvojové a operační programy atd. Zásadním dokumentem pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí je Státní politika životního prostředí ČR. Další významné dokumenty jsou Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (SRUR), Surovinová politika ČR, Politika druhotných surovin ČR, Státní energetická koncepce ČR atd.

d) Rozvahy a strategie v oblasti investic, modely financování

Za nejdůležitější dokumenty v této oblasti je třeba považovat Strategii rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020, Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013 – 2016, dílčí programy rozvoje zpracovávané na jednotlivé roky, vybrané rozvojové projekty a Zásady územního rozvoje Zlínského kraje. Kraj vyhlašuje pravidelně grantové programy a podporuje získávání prostředků ze státních programů (zejm. OPŽP a SFŽP).

e) Plán odpadového hospodářství ZK a plány odpadového hospodářství obcí nebo svazku obcí

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025 a plány odpadového hospodářství obcí nebo plány odpadového hospodářství svazku obcí zpracované v návaznosti na POH ČR, resp. POH ZK. Součástí realizačních opatření je též postupná likvidace starých ekologických zátěží.

f) Uplatňování kontrolních pravomocí veřejné správy

Většina stávajících povinností daných zákonem o odpadech je obecně kontrolovatelná. Je nutno zlepšovat podmínky kontrolních orgánů a posilovat praktické naplňování kontrolních kompetencí všech dotčených správních orgánů.

4.1.2 Ekonomické nástroje

Ekonomické nástroje k realizaci cílů POH ZK a odpadového hospodářství Zlínského kraje tvoří:

a) Poplatky za uložení odpadů na skládku

Za ukládání odpadů a dalších materiálů na skládku odpadů bude placen poplatek. Poplatníkem bude osoba, která odpad předává provozovateli skládky odpadů. Plátcem poplatku bude provozovatel skládky. Provozovatel skládky odvede poplatek příjemcům poplatku. Poplatek se odvádí ve výši podle množství odpadu a materiálu uloženého na skládku v daném poplatkovém období. Na poplatek nebude uplatňována daň z přidané hodnoty.

Poplatek bude definován jak pro ostatní, tak pro nebezpečné odpady.

V současné době je příjemcem základní složky poplatku obec, na jejímž území se nachází skládka. v rámci nově navrhované legislativy má být součástí poplatku kompenzační složka, která bude příjmem na straně obce, na jejímž území se skládka nachází. Příjemcem ostatních složek poplatku bude Státní fond životního prostředí.

V případě nebezpečných odpadů bude stávající riziková složka odpadů výrazně snížena tak, aby došlo ke srovnání výše poplatků za ukládání nebezpečných odpadů na skládku na úroveň ostatních států Evropské unie.

U odpadů, které bude od roku 2024 zakázáno ukládat na skládky odpadů, bude poplatek postupně navyšován tak, aby docházelo k postupnému snižování množství těchto odpadů ukládaných na skládky.

Odpady a materiály ukládané na skládku jako technologický materiál pro technické zabezpečení skládky budou do určitého množství osvobozeny od platby poplatku. Maximální množství odpadů a materiálů, které budou takto osvobozeny, bude stanoveno v procentech hmotnosti. Nebezpečné odpady a materiály ukládané na skládku jako technologický materiál pro technické zabezpečení skládky budou však zpoplatněny rizikovou složkou poplatku, aby nedocházelo k účelovému vykazování nebezpečných odpadů jako technické zabezpečení skládky. Obdobné omezení osvobození od zpoplatnění bude zvoleno také u odpadů, které bude od roku 2024 zakázáno ukládat na skládky.

Sazby poplatků budou stanoveny tak, aby docházelo k odklonu odpadu od skládkování směrem ke způsobům využití v souladu s hierarchií nakládání s odpady. Výše poplatků bude stanovena v novém zákoně o odpadech. Finanční prostředky získané z poplatku za skládkování, s výjimkou kompenzační složky, budou využity na rozvoj odpadového hospodářství v České republice směrem k dosažení cílů POH ČR, POH ZK a dále na zajištění nakládání s odpady, jejichž původce není znám nebo zanikl.

b) Finanční rezerva pro rekultivace, sanace a následnou péči po ukončení provozu skládek podle zákona o odpadech

Rezervu vytváří provozovatel skládky v rámci svých nákladů. Jedná se o perspektivní pozitivně působící nástroj. v novém zákoně o odpadech a prováděcím předpise bude stanoven způsob vytváření a čerpání finanční rezervy, přičemž výše finanční rezervy bude navýšena.

c) Rozšířená ekonomická odpovědnost výrobce

Fyzické osoby podnikající a právnické osoby, které vyrábí, uvádí v ČR na trh nebo do oběhu vybrané výrobky, mají stanoveny specifické povinnosti zpětného odběru výrobků s ukončenou životností, povinnosti poskytování určitých informací, financování určitých činností, povinnosti následného nakládání s odpadem a splnění stanovených procent jeho využití a recyklace.

d) Finanční záruka a pojištění první fáze provozu skládky podle zákona o odpadech

Zákon o odpadech stanoví povinnost pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí a zdraví lidí způsobenou provozem skládky odpadů. Provozovatel má povinnost uložit na zvláštní účet částku ve výši nákladů nutných na odstranění možných škod, kterou stanoví znalecký posudek. Úhradu nákladů na odstranění škod musí mít provozovatel zajištěnu formou záruky vystavené právnickou osobou oprávněnou k poskytování záruk.

e) Zálohy na vratné obaly podle zákona o obalech

Bude zachován současný systém záloh na vratné obaly pro jeho motivační funkci (stimulace spotřebitele i výrobce), aby nedocházelo ke zbytečným přenosům obalů do odpadů.

f) Poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků

Poplatek se platí při první registraci použitého vozidla kategorie M1 a N1 v České republice. Pokud je již vozidlo v ČR registrováno, platí se poplatek při první přeregistraci vozidla. Tento poplatek má zamezit importu starých vozidel do ČR ze zahraničí a urychlit vyřazení starých vozidel, která nejvíc znečišťují ovzduší. Poplatek se v současné době využívá k podpoře ekologického zpracování autovraků ve formě 500 korunového příspěvku na jeden ekologicky

zpracovaný autovrak v zařízení, které je přihlášeno do programu. Legislativou může být rozšířeno využití poplatku na podporu sběru autovraků a poskytování dotaci fyzickým osobám při předání autovraku. Novou legislativou bude zavedeno zpoplatnění emisní normy EURO 3.

g) Pokuty podle zákona o odpadech a zákona o obalech, zákona o obcích, přestupkového zákona

V novém zákoně o odpadech bude u kontrolních pravomocí posílena sankční pravomoc kontrolních orgánů. s ohledem na skutečnost, že v rámci kontrolní činnosti správních orgánů se mnohdy zjistí méně závažné porušení zákonných povinností (například administrativní delikty a delikty, které nemají závažný dopad na životní prostředí) bude umožněno správním orgánům ukládat blokové pokuty a také nápravná opatření bez současného uložení peněžité sankce. Jde o účinný a pro životní prostředí výhodný nástroj.

h) Platby za provoz systému nakládání s komunálními odpady

V zákoně o odpadech bude zachována možnost zpoplatnění občanů (úhrady nákladů spojených s nakládáním s komunálními odpady) ve formě smlouvy. Rovněž bude zachován místní poplatek za provoz systému nakládání s komunálním odpadem podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ale bude ještě dále doplněn. Místní poplatek umožní i stanovení systému úlev a osvobození, kterými lze zohlednit například sociální situaci různých skupin osob a podobně. Obec bude moci nastavit výši poplatku pro jednotlivé poplatníky s ohledem na jejich produkci odpadu a na úroveň jeho třídění. Vyměňování a vymáhání poplatku bude provádět obec, jinak bude poplatek v procesním režimu daňového řádu. Obce by měly vést účetnictví systému odpadů analyticky odděleně od ostatních položek v samostatné účetní kapitole a ta by měla být pravidelně zveřejňována a kontrolována.

i) Podpory ze SFŽP ČR (oblast odpadového hospodářství)

Předpokládá se podpora v podobě půjček, dotací a úhrad části úroků směřovaná do oblasti nakládání s odpady (např. v rámci Národního programu Životní prostředí).

j) Podpory ze státního rozpočtu (především na sběr a svoz odpadů)

Státní rozpočet je z hlediska objemu financí nejvýznamnějším centrálním zdrojem financování životního prostředí z veřejných zdrojů, a to i ve složce odpady. Poskytovány jsou prostředky určené zejména na kofinancování projektů na ochranu životního prostředí podpořených z fondů EU, dotace, návratné finanční výpomoci (bezúročné půjčky) a garance na komerční úvěry. Probíhají transfery finančních prostředků územním rozpočtům a SFŽP. Nadále bude tento nástroj využíván.

k) Výdaje z územních rozpočtů (především na sběr a svoz komunálních odpadů)

Výdaje z územních rozpočtů obcí a Zlínského kraje na ochranu životního prostředí představují významný veřejný zdroj financování odpadového hospodářství při dodržení principu subsidiarity. Nakládání s odpady náleží dlouhodobě k nejvíce podporovaným oblastem. z územních rozpočtů jsou podporovány především akce menšího finančního rozsahu. Nadále bude tento nástroj využíván.

l) Podpory z programů a fondů EU

Česká republika čerpá finanční prostředky z fondů EU, které jsou základem evropské strukturální politiky a napomáhají podpoře vyváženého a udržitelného rozvoje všech členských zemí. Jedná se zejména o Operační program Životní prostředí (OPŽP). z nového OPŽP 2014 – 2020 budou podpořeny investice důležité pro rozvoj sektoru odpadového hospodářství a pro naplnění cílů POH ČR, POH ZK a závazků vůči EU.

m) Daňové úlevy (na vybrané činnosti a komodity)

Využití tohoto nástroje může být zváženo, ačkoliv daňová zvýhodnění mají omezenou účinnost, jejich uplatnění je především politickým rozhodnutím a je administrativně náročné.

n) Další podpory a dotace realizované ostatními resorty

Je možné využít finanční prostředky k rozvoji odpadového hospodářství z dotací, půjček, programů na podporu podnikání, na nápravu škod na životním prostředí atd.

4.1.3 Administrativní nástroje

Administrativní nástroje k realizaci cílů POH ZK a odpadového hospodářství Zlínského kraje tvoří:

a) Zabezpečení jednotného výkonu státní správy v oblasti práva životního prostředí (nakládání s odpady)

Nová právní úprava zákona o odpadech a souvisejících prováděcích předpisů přispěje ke sjednocení výkonu státní správy v odpadovém hospodářství.

b) Zvyšování odbornosti pracovníků veřejné správy na úseku odpadového hospodářství a v souvisejících oblastech

Odborná příprava pracovníků veřejné správy na úseku odpadového hospodářství bude nadále součástí systému řízení resortu Ministerstva životního prostředí. Cílem je sjednotit výklad zákona o odpadech a prováděcích předpisů na úrovni krajských úřadů a pověřených obcí. Bude posíleno metodické vedení ze strany Ministerstva životního prostředí.

c) Posílení pravomoci České inspekce životního prostředí a dalších kontrolních orgánů státní správy

Zajištění optimálních podmínek pro efektivní vykonávání kontrolní činnosti dostatečnou odbornou a personální kapacitou, finančním a technickým zázemím a podobně. Nová právní úprava zákona o odpadech by měla přinést zlepšení podmínek pro činnost kontrolních orgánů.

d) Podporování žádoucích aktivit, vedoucích k předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností

Budou přijaty nástroje k uplatňování opatření navržených v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK., například metodická doporučení, jak zahrnout příslušná kritéria do podmínek veřejných soutěží, které orgány veřejné správy vyhláší atd.

e) Upřednostňování výrobků z recyklovaných materiálů a ekologicky šetrných výrobků při zadávání zakázek na úrovni všech orgánů veřejné správy

V roce 2010 přijala vláda „Pravidla uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy“, kterými ukládá ústředním orgánům státní správy (a doporučuje ostatním orgánům veřejné správy) uplatňovat při všech nákupech environmentální požadavky, a to ve vybraných produktových skupinách. Předpokládá se další uplatnění tohoto nástroje.

f) Odborné zázemí pro podporu výkonu státní a veřejné správy

V současnosti jsou odborné potřeby orgánů státní správy i Ministerstva životního prostředí řešeny veřejnými zakázkami v rámci vyhlášených programů Technologické agentury České republiky (TA ČR) – např. programu BETA. Vypracování dalších odborných dokumentů v oblasti odpadového hospodářství pro potřeby výkonu státní a veřejné správy je řešeno veřejnými zakázkami v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a s interními předpisy organizací.

Data o odpadovém hospodářství spravuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí, státní příspěvková organizace Ministerstva životního prostředí, která ministerstvu poskytuje odbornou podporu.

g) Podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Centrální státní podpora aplikovaného výzkumu a vývoje je od roku 2011 zajišťována přes TA ČR, jež je organizační složkou státu zřízenou v roce 2009 zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. TA ČR zabezpečuje přípravu a realizaci programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací včetně programů pro potřeby státní správy, veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu projektů a zadávání veřejných zakázek.

4.1.4 Informační nástroje

Informační nástroje k realizaci cílů POH ZK a odpadového hospodářství Zlínského kraje tvoří:

a) Program informační podpory výkonu veřejné správy v odpadovém hospodářství, Rozšířená Informační strategie resortu MŽP

Vytvořený organizační rámec a strategické řízení informačních zdrojů, podpory a služeb výrazně zkvalitňuje informační systém resortu. Těžištěm strategie je dosažení vysokého stupně elektronických služeb, vybudování podpory pro poskytování informačních služeb resortu a hodnocení efektivity nástrojů politik ochrany životního prostředí. (Strategie byla zpracována na roky 2008 – 2014, zatím však nebyla aktualizována.)

Od roku 2014 se postupně mění informační systém a hlášení jsou stále více integrována do Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP).

b) Informační služby z oblasti životního prostředí, databáze, periodika a další zdroje informací

Ministerstvo životního prostředí je vydavatelem a správcem několika informačních zdrojů (například Informační systém odpadového hospodářství), které poskytují aktuální informace z oblasti odpadového hospodářství. Současná úroveň informačních služeb je kvalitní a odpovídá potřebám odpadového hospodářství. Tento nástroj bude i nadále využíván.

c) Komunikační strategie pro oblast odpadového hospodářství

Základem komunikační strategie je „Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji“, jejímž obecným cílem je zakotvení EVVO ve Zlínském kraji. v rámci komunikační strategie budou zařazeny propagace správného nakládání s komunálními odpady zaměřené na aktivní zapojení obyvatel do třídění a recyklace a pozitivní vnímání využívání komunálního odpadu. Plošné komunikační kampaně bude připravovat Zlínský kraj ve vazbě na reálná regionální řešení odpadového hospodářství.

d) Systém veřejných projednání v rámci procesu EIA/SEA

Posuzování vlivů na životní prostředí (procesy EIA a SEA) je upraveno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a č. 183/2006 Sb., stavební zákone. Procesy veřejného projednání EIA a SEA se běžně uplatňují i v oblasti odpadového hospodářství. Smyslem posuzování je zjistit, popsat a komplexně vyhodnotit předpokládané vlivy připravovaných záměrů a koncepcí na životní prostředí a veřejné zdraví ve všech rozhodujících souvislostech.

e) Informační systémy všech ministerstev a dalších orgánů státní správy určených pro informování veřejnosti

K plnění cílů POH ČR a POH ZK lze podle konkrétní potřeby využít také dostupné informační zdroje (např. webový portál Zlínského kraje), informační podporu a služby ministerstev a dalších orgánů státní správy.

4.1.5 Dobrovolné nástroje

Dobrovolné nástroje k realizaci cílů POH ZK a odpadového hospodářství Zlínského kraje tvoří:

a) Dobrovolné dohody v oblasti odpadového hospodářství a v dalších souvisejících oblastech za účelem dosažení plnění povinností

Dobrovolné dohody budou uzavírány v případě potřeby dosáhnout většího efektu pro životní prostředí (plnění povinností nad rámec zákonné úpravy), a to včetně dobrovolných dohod s provozovateli zařízení k nakládání s odpady za účelem vydání integrovaného povolení i pro zařízení, na něž se příloha č. 1 zákona o integrované prevenci nevztahuje.

Základním principem, na kterém jsou dobrovolné dohody založeny, je vyjednávání. Předpokládá se, že dobrovolné dohody a dohody o spolupráci budou uzavírány za účelem ochrany a zlepšování stavu životního prostředí ve Zlínském kraji a rozvoje moderní a efektivní veřejné správy.

b) Dobrovolné nástroje za účelem zvyšování kvality výkonu činnosti subjektů odpadového hospodářství

Základními dobrovolnými nástroji uplatňovanými v ČR, pro něž byly schváleny jednotlivé vládní programy, jsou Národní program EMAS, Národní program čistší produkce a Národní program environmentálního značení. Nejrozšířenějším dobrovolným nástrojem v ČR je certifikace systému environmentálního řízení (EMS) podle mezinárodní normy ISO 14001 (příp. Programu EMAS).

V České republice bude i nadále podporováno zavádění Programu EMAS, environmentální značení (ekoznačky), environmentální tvrzení výrobce a environmentální prohlášení o produktu. Česká republika se bude nadále zapojovat do mezinárodních projektů a aktivit zaměřených na propagaci čistší produkce, úspory energií a ekoinovace. Cílem je dobrovolné nástroje rozšiřovat do podnikové praxe, zvýšit propagační a marketingové aktivity, prohlubovat spolupráci s podnikatelskými asociacemi a konzultační sférou.

Na úrovni veřejné správy bude podporováno zavádění a rozvíjení programu místní Agendy 21 a zapojování do Národní sítě Zdravých měst České republiky (NSZM ČR).

Zlínský kraj bude uvedené aktivity podporovat a bude se do nich zapojovat.

c) Další formy dobrovolných aktivit podnikatelské sféry, zejména oborové programy

Zlínský kraj bude prohlubovat spolupráci s podnikatelskými subjekty v oblasti životního prostředí s cílem omezování množství odpadů a nebezpečných vlastností odpadů a bude podporovat veškeré aktivity provozovatelů zařízení směřující ke zlepšení životního prostředí a zdraví lidí.

4.2 KRITÉRIA HODNOCENÍ ZMĚN PODMÍNEK, NA JEJICHŽ ZÁKLADĚ BYL POH ZK ZPRACOVÁN

POH ZK byl vypracován v souladu s POH ČR na základě splnění následujících podmínek:

- a) Stabilita právního prostředí v oblastech ovlivňujících odpadové hospodářství.
- b) Stabilita ekonomického prostředí na světové i národní úrovni.
- c) Připravenost řešit krizové stavy a živelné pohromy ve Zlínském kraji.
- d) Odpovědnost kraje za vytyčené cíle POH ZK včetně cílů a opatření Programu PVO ZK, jež povedou ke zvýšené odpovědnosti populace za životní prostředí a zdraví lidí v kraji.

Zlínský kraj zpracovává zprávu o stavu plnění plánu odpadového hospodářství kraje, v termínu jedenkrát za dva roky do 15. listopadu za uplynulé dvouleté období, kde bude hodnotit výše uvedená kritéria, na jejichž základě byl POH ZK zpracován. Na základě výsledků hodnocení změn těchto podmínek navrhuje další opatření pro podporu plnění POH ZK.

4.3 KRITÉRIA PRO TYPY, UMÍSTĚNÍ A KAPACITY ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY PODPOROVANÁ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

Při posuzování typů, umístění a kapacit zařízení pro nakládání s odpady podporovaných z veřejných zdrojů¹ budou ve Zlínském kraji využívána následující kritéria, resp. zásady:

- a) Podporovat modernizaci a optimalizaci sítě stávajících zařízení před výstavbou nových zařízení. Podporovat inovativní technologie a technologie v souladu s nejlepšími dostupnými technikami.
- b) Podporovat modernizaci a výstavbu zařízení a systémy sběru a svozu odpadů, u kterých bude ekonomicky a technicky prokázána účelnost jejich provozování na regionální (případně i celostátní) úrovni, vzhledem k potřebám stávající sítě zařízení a v souladu s POH ZK.
- c) Podporovat projekty, kde návrh nového zařízení bude v souladu s legislativními, technickými požadavky a nejlepšími dostupnými technikami a kde bude záruka odborného provozování dané technologie.
- d) Podporovat technologie na zpracování odpadů, pro které nejsou ve Zlínském kraji dostatečné kapacity. Nová zařízení podporovat z veřejných zdrojů pouze v regionech, kde chybí zařízení pro reálné zpracování daného druhu odpadu; zařízení musí odpovídat cílům POH ZK (např. maximálně upřednostňovat materiálové, příp. energetické využití).
- e) Doporučovat zařízení odpovídající svou kapacitou regionálnímu významu, která budou platnou součástí systému nakládání s odpady ve Zlínském kraji. Navrhovaná kapacita zařízení musí odpovídat potenciálu uvažovaného regionu ve vazbě na reálné kapacity již schválených a provozovaných zařízení (nevyhodnocovat pouze na základě povolených kapacit, ale na základě reálných kapacit pro jednotlivé toky odpadů a komodit).
- f) Upřednostňovat technologie a zařízení umístěná do stávajících areálů zařízení k nakládání s odpady nebo do prostor brownfields, nezabírat zemědělskou a lesní půdu.
- g) V rámci procesu hodnocení vztahujícího se k podpoře z veřejných zdrojů posuzovat zařízení k nakládání s odpady z pohledu
 - i. zajištění vstupů příslušných druhů odpadů, s nimiž bude nakládáno, včetně posouzení podkladů dokládajících, že v dané oblasti je dostatek odpadů pro technologii nebo systém pro nakládání s odpady, a že zařízení je adekvátní z hlediska kapacity,
 - ii. smluvního zajištění odbytu výstupů ze zařízení,

a to v souladu s hodnotícími kritérii příslušných podpůrných programů.

¹ Podpora z veřejných zdrojů bude probíhat především prostřednictvím Strukturálních fondů EU – Operačního programu životní prostředí, prioritní osy 3. Jako další možné zdroje lze uvažovat ostatní programy Státního fondu životního prostředí, příp. evropské programy typu LIFE+, Horizon 2020 apod.

4.4 OPATŘENÍ A ZÁMĚRY NA POTŘEBNÁ ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A SYSTÉMY SBĚRU A SVOZU ODPADŮ

Zlínský kraj identifikuje níže uvedená opatření a záměry na potřebná zařízení pro nakládání s odpady a systémy sběru a svozu odpadů, a to s ohledem na plnění stanovených cílů POH ZK, vztahené na nejdůležitější odpadové toky dle Závazné části POH ZK a stanovuje zásady pro:

- Předcházení vzniku odpadu;
- Třídění, sběr a svoz odpadu;
- Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu;
- Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů.

Zásady jsou stanoveny pro následující odpadové toky:

- Komunální odpad (včetně živnostenského)
- Stavební a demoliční odpad
- Nebezpečné odpady
- Výrobky s ukončenou životností s režimem zpětného odběru
- Kaly z čistíren odpadních vod
- Odpadní oleje
- Odpady ze zdravotnické a veterinární péče
- Specifické skupiny nebezpečných odpadů
- Další skupiny odpadů

Nezbytností je dodržení stanovených limitů Závazné části.

4.4.1 Komunální odpad (vč. živnostenského)

Tabulka 1: Komunální odpady

Oblast	Opatření	Odpovědnost ²
Předcházení vzniku odpadu	– Podporovat vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK.³ – Maximalizovat osvětu v třídění využitelných složek. – Podpořit vznik míst předcházení vzniku odpadu a opětovné použití výrobků (např. v areálech sběrných dvorů). – Iniciovat a podporovat další aktivity zaměřené na předcházení vzniku odpadu a opětovné použití výrobků.⁴	Kraj ORP

² v rámci celé kapitoly 4.4 je u odpovědností rozlišován kraj v samostatné působnosti, tedy zastupitelstvo (podpora vzdělávání apod.), a krajský úřad – odborný správní orgán.

³ Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji.

⁴ Např. střediska pro repasi a prodej použitých výrobků, charitativní obchody, bazary, potravinové banky, servisních střediska pro opravy výrobků, systémy pro sdílení věcí, apod.

Třídění, sběr a svoz odpadu	– Zachovat, podporovat a rozvíjet samostatný komoditní sběr (papír, plast, sklo, kovy, nápojové kartony) s ohledem na cíle stanovené pro jednotlivé materiály a s ohledem na vyšší kvalitu takto sbíraných odpadů a efektivitu provozu. – Zachovat, optimalizovat a rozvíjet dostupnost odděleného sběru využitelných odpadů v obcích. – Podporovat a rozvíjet systémy sběru odpadů v obci (včetně objemných odpadů), zejm. prostřednictvím sběrných dvorů (spádově pro aglomerace alespoň 1 000 obyvatel s docházkovou vzdáleností max. 5 km), sběrných míst nebo svozů velkoobjemovými kontejnery. – Vybavit logistická zařízení budovaná pro větší území tak, aby byla zajištěna maximální úroveň třídění využitelných složek z objemných odpadů. – Průběžně vyhodnocovat obecní systémy pro nakládání s komunálními odpady a jeho kapacitní možnosti a navrhnout opatření k jeho zlepšení. v obcích prosazovat otevřenost ekonomiky nakládání s odpady a roční vyúčtování občanských poplatků. – Na úrovni obce vhodnou formou informovat alespoň jednou ročně právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání a účastníky obecního systému nakládání s komunálními odpady o způsobech a rozsahu odděleného sběru odpadů a o nakládání s nimi. – Stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, odděleného sběru a nakládání s biologicky rozložitelnými odpady na území obce a to minimálně pro biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu, dále povinnost obcí určit místa, kam mohou fyzické osoby a původci napojení na systém obce odděleně odkládat biologicky rozložitelné odpady, minimálně biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu. – Zapojovat do systémů rovnoprávně i původce živnostenského odpadu. Zpoplatňovat zapojené původce živnostenského odpadu nediskriminujícím způsobem.	ORP Obce
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Podpořit vybudování moderních komplexních logistických center pro nakládání s komunálními odpady, které budou mimo jiné zahrnovat překládací stanice a moderní svozovou techniku, s preferovanou celkovou kapacitou alespoň 20 000 t odpadů za rok.	Krajský úřad ORP Obce

	– Podpořit modernizaci a případné rozšíření stávajících logistických center pro nakládání s odpady včetně doplnění svozovou technikou s cílem dosáhnout maximálního využití komunálních odpadů s upřednostněním materiálového. Kapacity existujících zařízení maximálně využívat dle projektovaných kapacit a provozních řádů. – Zlepšit provoz a vybavení stávajících sběrných dvorů, budovat nově sběrné dvory vždy alespoň pro spádové aglomerace 1 000 obyvatel s docházkovou vzdáleností max. 5 km. – Realizovat sběrná místa odpadů pro efektivní fungování systému sběru a svozu do logistických center pro nakládání s odpady. – Nakládání s odpady musí být vedeno tak, aby co nejvíce omezovalo nekontrolované spalování odpadů v domácích topeništích. – Podpořit realizaci zařízení k materiálovému využití odpadu s upřednostněním těch, jejichž výstupem je koncový výrobek uplatnitelný na trhu. – Podpořit realizaci zařízení na úpravu SKO za účelem jeho materiálového využití. – Podpořit budování odpovídající efektivní infrastruktury nutné k zajištění energetického využití odpadů (zejména SKO), které nelze využít materiálově. Lokalizace zařízení k energetickému využití odpadů musí být stanovena tak, aby byla dostupná dostatečně dimenzovaná energetická soustava a zajištěn odbyt vyrobené energie.⁵ – Nově realizovat pouze technicky a ekonomicky vyspělá zařízení, při modernizaci směřovat veškerá zařízení k dosažení maximální efektivity při minimálních environmentálních dopadech.	
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Informační kampaně zaměřené na zapojování původců živnostenského odpadu do obecních systémů pro nakládání s komunálními odpady. – Efektivní systémy třídění v obcích. – Výstavba a zlepšování struktury sběrných dvorů v obcích, popř. sběrných míst s dostatečným vybavením nádob s předpokladem ekonomicky	Kraj Obce

⁵ v současné době jsou předmětem analýz možnosti budování malých ZEVO ve Zlínském kraji. v úvahu připadají lokality Zlín, Otrokovice, Vsetín a Valašské Meziříčí.

	udržitelého provozu a návaznost na větší logistické celky. – Modernizace svozové techniky. – Modernizace a optimalizace stávajících a realizace nových zařízení k úpravě odpadů za účelem materiálového využití, zařízení k materiálovému využití s upřednostněním těch, jejichž výstupem je výrobek realizovatelný na trhu. – Realizace zařízení k energetickému využití materiálově nevyužitelných odpadů (včetně menších lokálních zařízení) v lokalitách s dostatečně dimenzovanou energetickou soustavou, popř. vyřešeným odběrem vyrobené energie, a to jako doplněk existujících či plánovaných zařízení v okolních krajích.⁶ – Podpora budování moderních center nakládání s odpady, včetně překládacích stanic (navazujících na předcházející body) – využít přednostně areálů existujících zařízení k nakládání s odpady (zejm. skládek) a prostorů brownfields. – Podpora environmentálně příznivějších technicky vyspělých zařízení k nakládání s odpady, zejména systémů svozu odpadů (např. s využitím železniční přepravy, kontejnerové přepravy apod.).	

4.4.2 Biologicky rozložitelné odpady a biologicky rozložitelný komunální odpad

Tabulka 2: Biologicky rozložitelné odpady a biologicky rozložitelný komunální odpad

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK.	Kraj ORP
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Stanovit systém odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů a nakládání s nimi. Preferovat zpracování biologicky rozložitelných odpadů v místě jejich vzniku. – Optimalizace vybavení stávajících i nově budovaných sběrných dvorů (pro spádové aglomerace 1 000 obyvatel a docházkovou vzdálenost max. 5 km) a zřizování sběrných míst pro sběr biologicky rozložitelných a biologicky	Obce

⁶ Kromě tradiční technologie spalování se jako další možnost nabízí využití pyrolýzy, tj. termického rozkladu odpadu za nepřítupu vzduchu.

	rozložitelných komunálních odpadů. – Doplnění a optimalizace systému nádobového sběru a svozu, optimalizace svozových tras a logistiky sběru BRKO a BRO k efektivnímu využití stávajících zpracovatelských kapacit.	
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Realizace projektů domácího kompostování jako aktivity k předcházení vzniku odpadů. – Realizace optimalizace a modernizace stávajících kompostáren, výstavbu nových kompostáren včetně komunitních realizovat pouze v případě prokázání efektivity a udržitelnosti provozu. – Realizovat zařízení pro anaerobní rozklad, energetické využití a přípravu k energetickému využití biologicky rozložitelných odpadů v případě materiálově nevyužitelných odpadů. – Podporovat případnou výstavbu nových zařízení v návaznosti na průběžné vyhodnocování systému nakládání s biologicky rozložitelnými odpady.	Krajský úřad ORP Obce
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Systémy odděleného sběru a svozu, sběrné dvory, nádobový sběr a svoz, svoz velkoobjemovými kontejnery v návaznosti na stávající nebo nově budovaná zařízení (realizovaná po prokázání efektivity a udržitelnosti provozu). – Domácí, komunitní a obecní kompostování biologicky rozložitelných odpadů. – Podpořit využití bioplynových stanic na zemědělské odpady (např. kejda, zeleň) k nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. – Podporovat využití výstupních produktů ze zpracování biologicky rozložitelných odpadů (kompost, digestát) pro využití v zemědělské výrobě a v obcích.	Kraj Obce

4.4.3 Stavební a demoliční odpady

Tabulka 3: Stavební a demoliční odpady

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – U stavebních odpadů minimalizovat jejich produkci použitím správných technologických postupů a zásad čistší produkce. – Podporovat přímé opětovné využití stavebních prvků nebo surovin (např. cihly, překlady, prvky ze dřeva, zemina v místě, kde byla vytěžena apod.) v souladu se zásadami oběhového hospodářství.	Kraj ORP Stavební firmy Projektanti
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Zajistit povinné používání recyklátů splňujících požadované stavební normy, jako náhrady za přírodní zdroje, v rámci stavební činnosti financované z veřejných zdrojů, pokud je to technicky a ekonomicky možné. – Zamezit využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů, s výjimkou výkopových zemin a hlušin bez nebezpečných vlastností. – Věnovat pozornost vytřídění a ukládání odpadů zejména s obsahem azbestu z demolic. – Zvláštní pozornost věnovat odpadům z rekonstrukcí železničních těles.	Kraj Obce Stavební firmy
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Podporovat realizaci zařízení k minimalizaci a k recyklaci stavebních odpadů, s přednostním umístěním v lokalitách postižených průmyslovou nebo těžební činností a lokalitách brownfields. – Zajistit přehled o umístování mobilních zařízení pro recyklaci stavebních odpadů v kraji. – Na povrchu využívat pouze upravené stavební a demoliční odpady. – Při odstraňování staveb používat selektivní postupy umožňující izolaci součástí staveb (např. dřevo, sklo, kovy, apod.) a nebezpečných odpadů, pokud je to technicky a ekonomicky možné. – Podpořit vymezení prostoru pro ukládání odpadu s obsahem azbestu v areálech stávajících skládek s dostatečným zabezpečením.	Krajský úřad ORP Stavební firmy
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Projekty zaměřené na podporu a rozvoj čistší produkce a oběhového hospodářství v oblasti	Kraj Krajský úřad ORP

	stavebních odpadů. – Využívání stavebních a demoličních odpadů pro výrobu stavebních výrobků. – Podpořit zjednodušení pravidel pro využívání upravených stavebních a demoličních odpadů a recyklátů z těchto odpadů na povrchu terénu při zachování vysoké míry ochrany životního prostředí a zdraví lidí. – Zařízení pro nakládání s odpady, které se v budoucnu v komoditě stavební odpady budou vyskytovat (např. plastová okna, izolační materiály ze zateplení budov apod.) s cílem jejich maximálního využití.	

4.4.4 Nebezpečné odpady

Tabulka 4: Nebezpečné odpady

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Průběžně vyhodnocovat systém nakládání s nebezpečnými odpady na krajské úrovni. – Motivovat veřejnost k oddělenému sběru nebezpečných složek komunálních odpadů. – Ve spolupráci s příslušnými orgány provádět účinnou osvětu o vlivu nebezpečných vlastností odpadů na zdraví člověka a životní prostředí včetně vytvoření metodik. – Prosazovat technologie s minimalizací vzniku nebezpečných odpadů. – Podpora osvěty o čistší produkci a strategii udržitelné spotřeby a výroby v průmyslu.	Kraj Krajský úřad ORP
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Podporovat tříděný sběr nebezpečných složek komunálních odpadů, včetně sběru prostřednictvím sběrných dvorů. – Podporovat mobilní sběr a svoz nebezpečných odpadů. – Využívat ke svozu pouze dokonale zajištěné transportní prostředky a schválené bezpečné trasy, zejména mimo vodárenská ochranná pásma. – Sběr nepoužitelných léčiv prostřednictvím lékáren	Obce ORP

Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Dle možností provozních řádů využívat stávající zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů (spalovny). – Preferovat zařízení s kontrolovanou a řízenou technologií úplného odstranění nebezpečných odpadů, zejména ZEVO a spalovny. – Minimalizovat ukládání nebezpečných odpadů na skládky a do lagun i vývoz za hranice kraje. – Důsledně kontrolovat využití prostředků pro sanaci, deaktivaci a likvidaci zařízení při skončení jejich funkce.	Krajský úřad ORP ČIŽP
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Projekty čistší produkce a udržitelné spotřeby a výroby v průmyslových podnicích. – Zařízení na využívání nebezpečných odpadů a zařízení na úpravu odpadů ke snižování a odstraňování nebezpečných vlastností. – Podporovat bezpečné odstranění starých zátěží (včetně azbestu). Zpracovat harmonogram jejich odstranění s přihlédnutím k finanční náročnosti a stupni nebezpečnosti těchto zátěží.	Kraj

4.4.5 Výrobky s ukončenou životností s režimem zpětného odběru

Tabulka 5: Výrobky s ukončenou životností s režimem zpětného odběru

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Zabezpečit v co nejširší míře podporu kolektivních systémů a napomáhat v jejich činnosti především prostřednictvím sběrných míst a sběrných dvorů v obcích.	Kraj ORP Obce
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Rozšiřovat síť pro zpětný odběr (prodejci, veřejné instituce, veřejně přístupná místa, sběrné dvory, sběrná místa). – Při prodeji nového výrobku odebírat bezplatně odpadní výrobek. – Zajistit odběry všech výrobků s ukončenou životností ve sběrných dvorech obcí. – Prohlubovat spolupráci povinných osob s komunální sférou a posilovat vazbu sběrné sítě	Povinné osoby ORP Obce Sdružení obcí

	na obecní systémy nakládání s komunálními odpady. – Podporovat rozvoj sítě pro zpětný odběr umístěné na veřejně přístupných místech.	
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Spolupracovat s kolektivními systémy a podporovat vznik nových efektivně fungujících zařízení k demontáži zpětně odebraných výrobků v kraji na úrovni současného technického pokroku; k tomu využívat i možností chráněných dílen. – Realizovat projekty k zajištění stávající sběrné infrastruktury proti krádežím a nelegální demontáži včetně zajištění účinnosti zabezpečení proti kontaminacím životního prostředí špatným nakládáním se sebranými výrobky. – Realizovat zařízení k využití odpadů vzniklých demontáží s upřednostněním zařízení, jejichž výstupem jsou výrobky uplatnitelné na trhu.	Krajský úřad Obce Povinné osoby
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Podpora chráněných dílen k demontážím výrobků, zejména výpočetní techniky a elektroniky. – Podpora modernizace stávajících a budování nových zařízení k materiálovému využití odpadů s upřednostněním zařízení, jejichž výstupem jsou výrobky uplatnitelné na trhu. – Podpora speciálních technologií k získávání a recyklacím specifických složek z elektroodpadu, katalyzátorů apod.	Kraj Obce

4.4.6 Kaly z čistíren komunálních odpadních vod

Kaly a odpady z průmyslových nebiologických ČOV mají svůj vlastní režim podle druhů odpadů. Obdobně kaly z úpraven pitné a průmyslové vody.

Tabulka 6: Kaly z čistíren komunálních odpadních vod

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Sledovat a pravidelně hodnotit množství kalů z čistíren komunálních odpadních vod a množství těchto kalů využitých k metanizaci a následné aplikaci na půdu (kompostování a přímé použití fermentovaných kalů na zemědělské půdě). – Nevyužívat neupravené kaly.	Kraj ORP Provozovatelé ČOV

	– Shrabky z česlí přednostně spalovat.	
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Rozvíjet systém svozu kalů z malých ČOV do větších ČOV vybavených vhodnou technologií k úpravě příp. přímo využití – Zajistit sběr, svoz a nakládání s kaly tak, aby bylo možné využití fermentovaných kalů – přednostně materiálové (např. v kompostárnách) nebo na zemědělské půdě následnou přímou aplikací.	Obce Provozovatelé ČOV
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Budovat a podporovat realizaci zařízení k využití kalů z ČOV s upřednostněním materiálového, popř. modernizovat stávající kapacity ke zpracování odpadů s možností začlenění kalů z ČOV do stávajícího procesu zpracování.	Kraj Obce Provozovatelé ČOV Oprávněné osoby
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Osvětové kampaně zaměřené zejména na obyvatelstvo v otázkách odstraňování léčiv, chemických prostředků a odpadů v souladu s právními předpisy v této oblasti, tj. odstraňování mimo kanalizační síť. – Investice spojené se zajištěním systémů svozu kalů z ČOV, materiálovým a energetickým využíváním kalů z čistíren komunálních odpadních vod s odpovídající produkcí kalů.	Kraj Obce

4.4.7 Odpadní oleje

Tabulka 7: Odpadní oleje

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Dbát na prevenci a osvětu, důsledně oddělovat minerální a potravinářské oleje.	Kraj Krajský úřad ve spolupráci s ORP
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Podporovat a řešit systémy sběru a třídění odpadních olejů tak, aby nedocházelo k mísení olejů v místech jejich vzniku s ohledem na jejich následné využití. – Odpadní oleje nevhodné k materiálovému využití přednostně energeticky využívat (ZEVO) v souladu s platnou legislativou.	Krajský úřad ORP Obce Původci, výrobci Oprávněné osoby
Zařízení k využití a/nebo odstranění	– V maximální míře zajistit a podporovat modernizaci a využít tak stávající kapacity zařízení k recyklaci	Povinné osoby Oprávněné osoby

odpadu	a materiálovému využití odpadních olejů na území kraje, v případě nových zařízení, realizovat pouze po vyhodnocení efektivity a udržitelnosti provozu. – V případě materiálově nevyužitelné části odpadních olejů zařízení zajistit energetické využití nebo využít kapacity spaloven ve Zlínském kraji. – Sběrná místa na obcích a u prodejců (např. čerpací stanice) ke sběru a předávání k recyklaci minerálních olejů ve speciálních zařízeních výrobců.	Kraj
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Systém sběru a třídění a modernizace stávajících a realizace nových zařízení (pouze v případě doložení efektivity a udržitelnosti provozu) na recyklaci a využití odpadních olejů, s upřednostněním materiálového.	Kraj Obce ORP Povinné osoby

4.4.8 Odpady ze zdravotnické a veterinární péče

Vedle zákona o odpadech podléhají tyto odpady navíc specifickým směrnicím a postupům Ministerstva zdravotnictví, resp. Ministerstva zemědělství.

Tabulka 8: Odpady ze zdravotnické a veterinární péče

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Prosazovat legislativně stanovená pravidla pro nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče se zaměřením na sběr, třídění, shromažďování, úpravu, přepravu a odstraňování odpadů ze zdravotnických, veterinárních a jim podobných zařízení (např. domácí péče, samoléčení). – V uvedených postupech zahrnout i osvětu vedenou k vracení použitých a nespotřebovaných léků prostřednictvím lékáren.	Kraj
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Do systémů nakládání s odpady v obcích zapojit lékárny (sběr nepoužitelných léčiv). – Sběr a svoz provádět efektivně prostřednictvím speciálních vozidel a kontejnerů.	Obce Kraj Oprávněné osoby

Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Využívat stávající zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů (spalovny) na území Zlínského kraje.	Obce Kraj Provozovatelé spaloven a ZEVO
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Podporovat opatření pro spolupráci se zainteresovanými stranami v oblasti osvěty nakládání s odpady ze zdravotnických, veterinárních a jím podobných zařízení s cílem zabezpečit nakládání s odpadem z těchto zařízení v souladu s platnou legislativou se zaměřením zejména na důsledné oddělování od odpadu komunálního a zařazování odpadu do kategorie dle jeho skutečných vlastností.	Kraj Obce Česká lékařská komora

4.4.9 Specifické skupiny nebezpečných odpadů

Tato skupina odpadů zahrnuje:

- odpady a zařízení s obsahem polychlorovaných bifenylů (PCB),
- odpady s obsahem perzistentních organických znečišťujících látek (POPs),
- odpady s obsahem azbestu,
- odpady s obsahem přírodních radionuklidů.

Jedná se o velmi specifické odpady, jejichž produkce v posledních letech v důsledku dřívějších opatření významně klesá, s výjimkou odpadu s obsahem azbestu, který se objevuje trvale v odpadech z demolic horských objektů. Otázkou je existence odpadů nebo zemin s obsahem střeliva s ochuzeným uranem, které se tajně zkoušelo před více než 30 lety na střelnici ve Slavičíně. Tato věc se ovšem neřeší v režimu odpadů, ale ve spolupráci se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB).

Tabulka 9: Specifické skupiny nebezpečných odpadů

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Podpora projektů čistší produkce u výrobců. – Realizovat informační kampaně zaměřené na možnost vzniku a výskytu perzistentních organických znečišťujících látek v odpadech. – Identifikovat zdroje možných úniků perzistentních organických znečišťujících látek. – Osvěta a kontrola dodržování bezpečného nakládání a hygieny práce při nakládání s azbestem. Současně vysvětlovat, že azbest ve formě eternitu není nebezpečným jedem, pokud se	Kraj Krajský úřad ORP ČIŽP SÚJB

	s ním nepracuje nevhodným způsobem. – Identifikovat možné zdroje radionuklidů mezi demoličními odpady (např. požární čidla starších typů apod.) ve spolupráci s SÚJB.	
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Lehce kontaminovaná zařízení a zařízení s obsahem polychlorovaných bifenylů a objemem náplně menším než 5 l předat oprávněným osobám k nakládání s tímto druhem odpadu nebo dekontaminovat nejdéle do konce roku 2025.	Krajský úřad ORP
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Využít stávající kapacity zařízení ve Zlínském kraji a modernizovat stávající provozy k dosažení nejvyšší dostupné technické úrovně. – Nová zařízení realizovat pouze jako inovativní technologie pro zajištění materiálového využití nebezpečných odpadů po odstranění nebezpečných vlastností s výstupem bezpečného výrobku uplatnitelného na trhu nebo zařízení k energetickému využití při splnění všech legislativních požadavků.	Původci Pověřené osoby Krajský úřad Obce
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Projekty zajišťující minimalizaci vzniku nebezpečných odpadů a projekty zajišťující odstranění nebezpečných vlastností odpadů již u původce. – Podpořit ekonomicky zvýhodněné odstraňování odpadů s obsahem azbestu ve starých objektech a zátěžích (např. z demolic venkovských usedlostí a objektů typu KORD).	Kraj

4.4.10 Vedlejší produkty živočišného původu a biologicky rozložitelné odpady z kuchyní a stravoven

Tabulka 10: Vedlejší produkty živočišného původu a biologicky rozložitelné odpady z kuchyní a stravoven

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Zamezit skládkování tohoto druhu odpadů. – Důsledně kontrolovat nakládání s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a s vedlejšími produkty živočišného původu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009.	Kraj ORP

Třídění, sběr a svoz odpadu	– Podporovat vytvoření systému pravidelného sběru a svozu biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu do schválených zpracovatelských zařízení (bioplynové stanice, kompostárny). – Podporovat rozvoj systému sběru a svozu použitých stolních olejů a tuků od původců a z domácností.	Kraj Obce
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Zařízení k materiálovému využití, u materiálově nevyužitelných odpadů využití zařízení k energetickému využití - bioplynové stanice a metanizační nádrže čistíren odpadních vod, u nově budovaných zařízení bude pravidelně vyhodnocena technická účinnost a ekonomická efektivnost a udržitelnost provozu. – Kompostárny, přednostně ty, které budou produkovat kompost k využití na zemědělském půdním fondu se zajištěním jeho odbytu	ORP Provozovatelé
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Systém pravidelného sběru a svozu biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu do schválených zpracovatelských zařízení (např. bioplynové stanice, kompostárny). – Zajistit podmínky pro sběr použitých stolních olejů a tuků původem z veřejných stravovacích zařízení, centrálních kuchyní a domácností. – Systém sběru a svozu použitých stolních olejů a tuků od původců a z domácností. – Zařízení k využití a recyklaci použitých rostlinných olejů, nebo k jejich energetickému využití. – Zařízení pro zpracování odpadních olejů a tuků, zvláště zařízení sloužících k výrobě energie (bioplynové stanice, zpracování na bionaftu nebo jiné produkty pro technické využití). – Zařízení k materiálovému využití se zajištěným odbytem výrobků.	Kraj Krajský úřad

4.4.11 Odpady železných a neželezných kovů

Tabulka 11: Odpady železných a neželezných kovů

Oblast	Opatření	Odpovědnost
Předcházení vzniku odpadu	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Pohlížet na kovové odpady železných a všech neželezných kovů a na odpady drahých kovů jako na strategické suroviny pro průmysl České republiky v souladu se Státní surovinovou politikou České republiky.	Kraj Krajský úřad
Třídění, sběr a svoz odpadu	– Rozšířit oddělený sběr kovů v obcích. – Rozšiřovat počet míst zpětného odběru výrobků s ukončenou životností v rámci systémů zpětného odběru a rozšířené odpovědnosti výrobců, za účelem získání většího množství surovin strategických vzácných kovů. – Zvýšit kontrolní činnost v oblasti výkupu kovových odpadů. – Pravidelně vyhodnocovat fungování sběren a výkupu kovového odpadu. – Nepodporovat budování nových zařízení ke sběru a výkupu kovů pokud nebude prokázána jejich potřebnost v daném území.	Obce ORP Kraj Krajský úřad
Zařízení k využití a/nebo odstranění odpadu	– Podporovat vývoj a rozvoj moderních kvalitních technologií zpracování výrobků s ukončenou životností ve Zlínském kraji. – Do systému získávání drahých kovů zapojit všechna zařízení na sběr a zpracování elektroodpadu všech tříd a zařízení na zpracování autovraků.	Kraj Obce
Prioritní směřování podpory z veřejných zdrojů	– Podpora vzdělávání, výchovy a osvěty v rámci Programu PVO ZK a Koncepce EVVO ZK. – Dovybavení systému sběru kovových odpadů v obcích tak, aby byl efektivní a ekonomický – Systémy získávání kovů z elektroniky.	Kraj Obce